

**Etablering og drift af 3 vindmøller
i kommunerne Weesby og Böxlund,
Kreis Schleswig-Flensburg
Natura 2000-forhåndsvurdering af forenelighed
I henhold til § 34 BNatSchG**

Status 25.06.2025

Projektansvarlig::

Bürgerwindpark BB Wind GmbH & Co.KG
Dammacker 32
24980 Schafflund

GFN

Gesellschaft für Freilandökologie und Naturschutzplanung mbH

Stuthagen 25
24113 Molfsee
04347 / 999 73 00 Tel.
04347 / 999 73 79 Fax
Email: info@gfnmbh.de
Internet: www.gfnmbh.de

P.-Nr. 23_025

Version	Datum	Änderung/Zweck	erstellt	geprüft	Freigabe
1.0	25.06.2025	Fassung zur Übergabe an AG	BöNel	FoFri	FoFri

Indholdsfortegnelse

1. Anledning	1
2. Beskrivelse af projektet	1
2.1. Planlagt projekt	1
2.2. Beliggenhed i området	2
2.3. Wirkfaktoren durch die Nutzung von Windenergie	3
2.4. Beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder	3
3. U-fuglebeskyttelsesområde „Sønder Ådal“	5
3.1. Afgrænsning og kort karakteristik	5
3.2. Bidrag til sammenhængen i Natura 2000-netværket	5
3.3. Standarddatenbogen und Erhaltungsgegenstand	7
3.4. Bevaringsmål	9
3.4.1. Overordnede bevaringsmål for det samlede område nr. 89 „Vadehavet“	9
3.5. Konsekvensprognose	12
3.6. Konklusion	15
4. Kildeliste	16

1. Anledning

Bürgerwindpark BB Wind GmbH & Co. KG planlægger i kommunerne Weesby og Böxlund, Kreis Schleswig-Flensburg, etablering og drift af tre vindenergianlæg (VEA) af typen Enercon E-160 EP5 E3 for VEA 01 og VEA 02 samt af typen Enercon E-138 EP3 E2 for VEA 03 i det tidligere vind-prioriteringsområde (WVG) PR1_SLF_001 (delvis revision af regionalplanen, vedtagelse 2020) og efter første og andet udkast til delvis revision af Landesentwicklungsplan SH vedrørende „emnet vind på land“ (MIKWS 2025; MIKWS 2024) inden for potentialearealet PR1_SLF_105.

For det planlagte projekt kræves der som led i VVM-proceduren en nærmere vurdering af de mulige påvirkninger på det danske EU-fuglebeskyttelsesområde DK 009X063 „Sønder Ådal“. Det nævnte beskyttelsesområde ligger i en afstand af 4,1 km til den nærmest planlagte VEA og dermed uden for kriterierne for den fysiske planlægning. Den følgende udførlige Natura 2000-forhåndsvurdering af forenelighed (VVP) tjener som støtte for VVM-proceduren. I VVP vurderes på grundlag af den foreliggende planlægning, om der principielt kan opstå væsentlige påvirkninger af Natura 2000-området. Hvis væsentlige påvirkninger ikke kan udelukkes, er en uddybende Natura 2000-forenelighedsvurdering (VP) nødvendig.

GFN mbH er blevet bestilt til at udarbejde Natura 2000-forhåndsvurderingen af forenelighed.

2. Beskrivelse af projektet

2.1. Planlagt projekt

Det planlægges at etablere og drive tre VEA. VEA 01 og VEA 02 er af typen Enercon E-160 EP5 E3 med totalhøjder på 200 m, og VEA 03 er af typen Enercon E-138 EP3 E2 med en totalhøjde på 180 m. Den følgende tabel giver et overblik over de tekniske data. **Tabelle 1:**

Positionskoordinater og tekniske anlægsdata for VEA nybyggeri

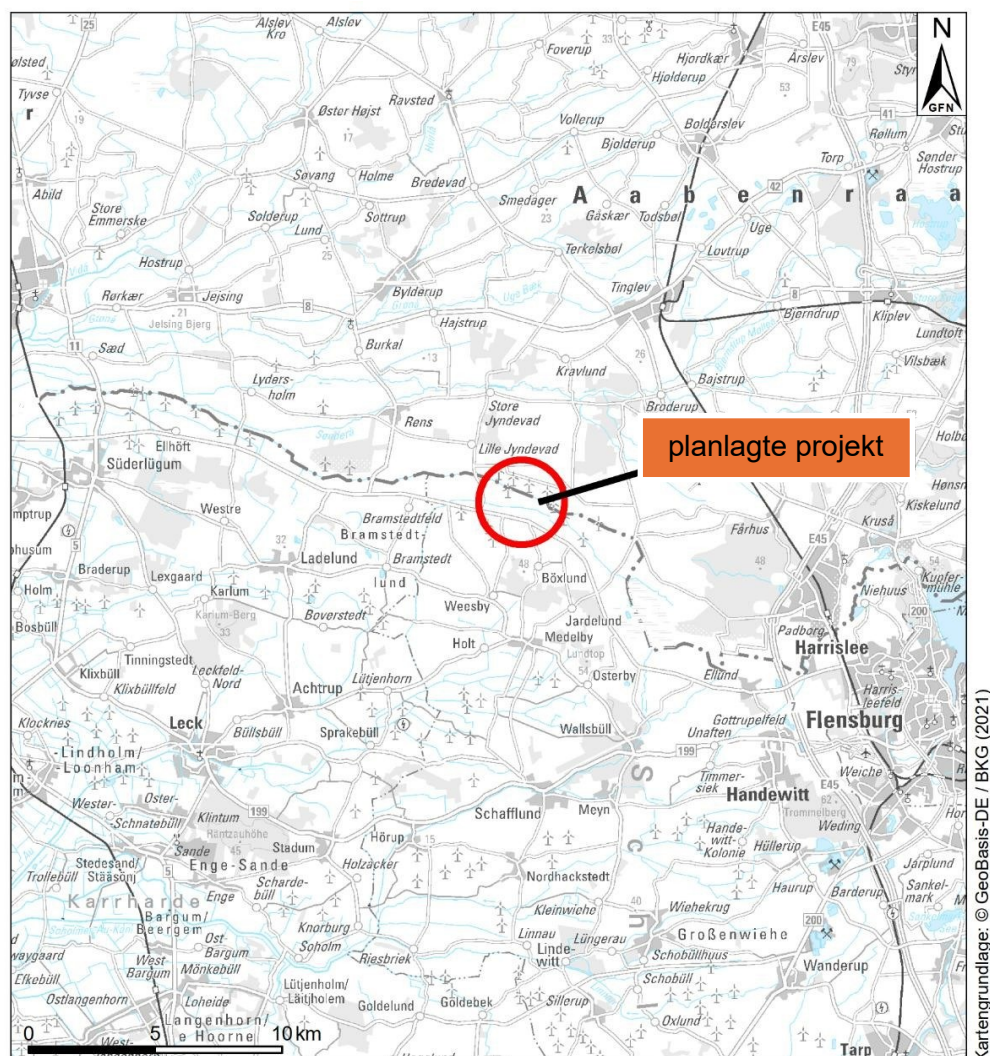
VEA Nr.	Positionskoordinater UTM ETRS 89	VEA-Typ	Leistung	RD	NH	GH	LH
01	32509965/ 6079600	Enercon E-160 EP5 E3	5,56 MW	160 m	120 m	200 m	40 m
02	32510417/ 6079349	Enercon E-160 EP5 E3	5,56 MW	160 m	120 m	200 m	40 m
03	32511520/ 6079549	Enercon E-138 EP3 E2	4,2 MW	138 m	111 m	180 m	42 m

RD = rotordiameter, NH = navhøjde, GH = totalhøjde, LH = frihøjde

2.2. Beliggenhed i området

Projektet er beliggende i kommunerne Weesby og Böxlund i Kreis Schleswig-Flensburg ca. 200–760 m syd for den dansk-tyske grænse og ca. 17 km vest for Flensburg (figur 1). Anlægsplaceringerne ligger inden for det tidligere WVG PR1_SLF_001, som allerede omfatter syv eksisterende VEA med en totalhøjde på hver 150 m. Det øvrige område er allerede stærkt præget af vindkraftudnyttelse på grund af talrige eksisterende VEA inden for de nærliggende WVG samt de danske anlæg ved den dansk-tyske grænse.

Naturmæssigt hører projektområdet til den slesvig-holstenske geest i enheden Schleswiger Vorgeest. Projektområdet er præget af landbrugsmæssig anvendelse, hvor intensiv agerbrugsdrift dominerer. Græsarealer forekommer kun i ringe omfang. Strukturdannende elementer i betragtningsområdet udgøres især af markhegn, men også af levende hegn (knicks) og småbeplantninger samt vandløb og grøfter, som giver landskabet struktur. Desuden findes der nord for VEA 02 et mindre stillestående vand. Relieffet er overvejende fladt med kun svage forhøjninger.

Figur 1: Projektets placering i området

2.3. Wirkfaktoren durch die Nutzung von Windenergie

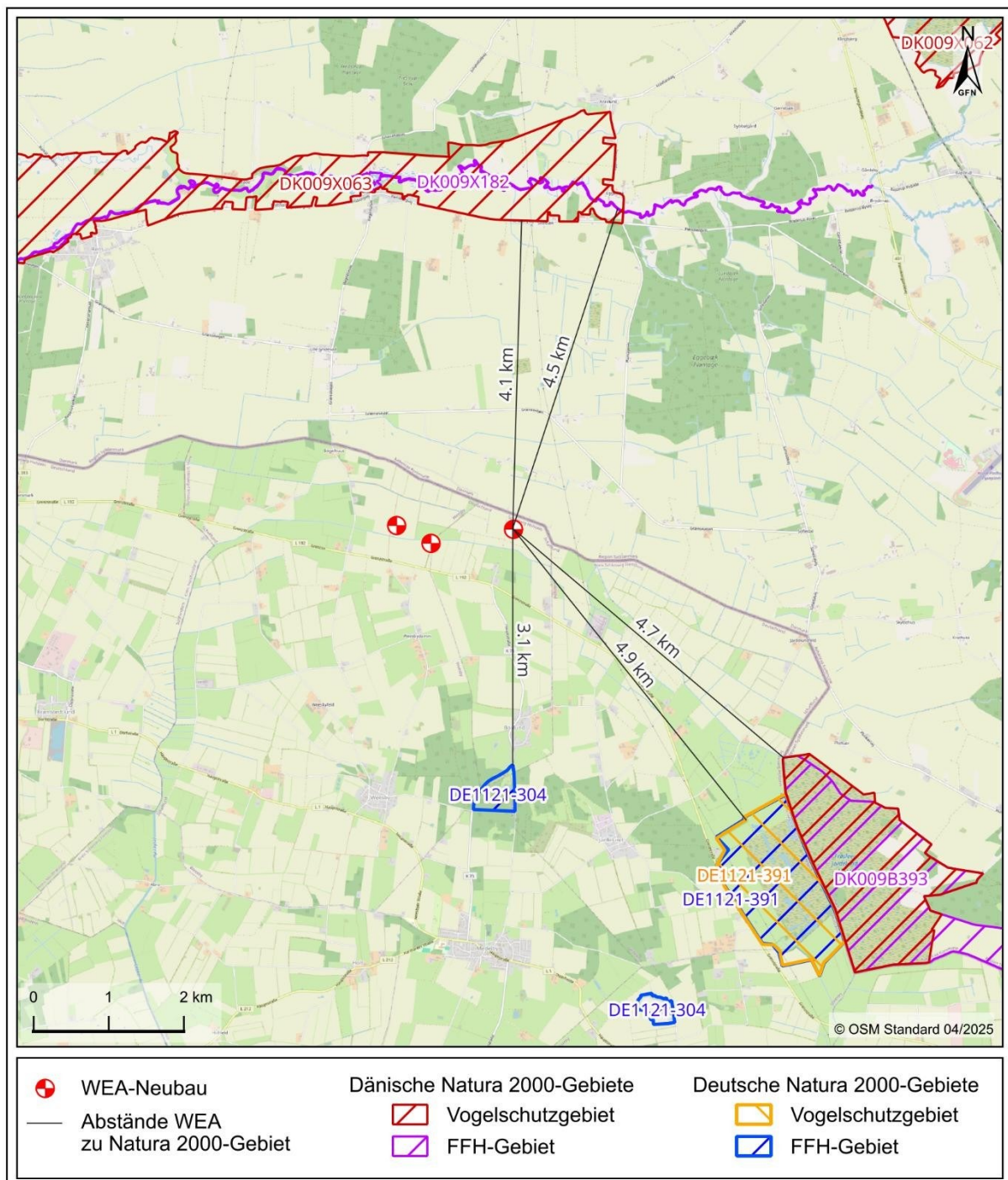
Nachfolgend werden die bau-, anlage- und betriebsbedingten Wirkfaktoren und -prozesse dargestellt, die durch die Nutzung der Flächen durch Windenergie zu erwarten sind

Tabel 2: Oversigt over mulige påvirkninger ved etablering og drift af VEA

Påvirkningsfaktor	Påvirkning / receptor	Rækkevidde
anlægsfase		
Emissioner fra støj, optiske påvirkninger, entreprenørkøretøjer	Forstyrrelses- / skræmmeeffekt på faunaen (især hvirveldyr)	Artspecifikt område
Emissioner af forurenende stoffer, støv og tilførsel af stoffer	Risiko for jord- og vandforhold, fauna og flora	Punktvist omkring forstyrrelseskilden
Etablering af adgangsveje og kranopstillingspladser	Indgreb i jord og vegetationsdække (påvirkning af jord, flora og fauna)	Indgrebsområde (VEA-placering, hjælpeanlæg og adgangsvej)
Barriere- og fældeeffekt	Fauna	Indgrebsområde (VEA-placering, hjælpeanlæg og adgangsvej)
Arealinddragelse		
Arealinddragelse	Hel-/delvis befæstelse af jord, tab af levesteder eller ændring af habitatstruktur (flora og fauna)	VEA-placering (fundament)
Silhueteffekt	Skræmme- og barriereeffekt (fugle)	Artspecifikt område
driftsbetinget		
Emissioner fra støj, lys og skyggekast	Skræmmeeffekter (fauna, især fugle og flagermus)	Artspecifikt område
AKollisionsrisiko, hindring i frit luftrum	Kollisionsrisiko (fugle, flagermus)	Optaget luftrum
Emissioner ved ulykker og vedligeholdelsesarbejder	Risiko for jord- og vandforhold	Punktvist omkring forstyrrelseskilden

2.4. Beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder

I det videre område omkring de nye VEA findes der flere Natura 2000-områder. Det nærmest beliggende tyske habitatområde (FFH-område) DE1121-304 „Eichenwälder der Böxlinger Geest“ ligger ca. 3,1 km fra det planlagte projekt. Det nærmeste tyske fuglebeskyttelsesområde er „NSG Fröslev-Jardelunder Moor“ (DE1121-391) i en afstand på ca. 4,9 km. På dansk side ligger det nærmeste habitatområde „Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkøgen“ (DK009X182) 4,5 km nord for projektet. Det nærmeste danske fuglebeskyttelsesområde „Sønder Ådal“ (DK009X063) ligger ca. 4,1 km væk (jf. figur 2).

WEA Neubau - Nye VEA; Abstände WEA zu Natura 200 Gebiet - Afstande fra VEA til Natura 2000-område; Dänische Natura 200-Gebiete -Danske Natura 2000-områder; Vogelschutz – Fuglebeskyttelse; FFH Gebiet - Habitatområde (FFH-område); Deutsche Natura 200 Gebiete Tyske Natura 2000-områder; Vogelschutz FFH Gebiete- Fuglebeskyttelses- og habitatområder

Figur 2: Placering af nye VEA i forhold til Natura 2000-områder

3. U-fuglebeskyttelsesområde „Sønder Ådal“

3.1. Afgrænsning og kort karakteristik

Det 1.973 ha store fuglebeskyttelsesområde DK 009X063 „Sønder Ådal“ hører til områdekomplekset „Vadehavet“ (Vadehavet, nr. 89). Området „Vadehavet“ har et samlet areal på 149.869 ha og omfatter næringsrige områder i overgangen mellem hav og land, tidevandsøkosystemet, flodmundinger, kystlaguner, vandløb, strandenge, klitter og heder.

Fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ ligger i de danske kommuner Aabenraa og Tønder. Mod syd grænser området op til den dansk-tyske grænse og er indrammet af vandløbene Gammelå (mod nord) og Sønderå (mod syd). Vandløbet Sønderå er en del af habitatområdet DK 009X182 „Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen“. Vandløbet Sønderå svarer til Süderau, som fra forbundsgrænsen løber videre ind i Sydjylland. Vandløbene har en naturpræget udformning og er stedvis stadig uregulerede. De ledsages af svagt udformede ådale, som er bevokset med enge. Disse enge har især i den østlige del en fugtig karakter, og driften er her for størstedelens vedkommende ophørt. Langs vandløbene findes der enkelte steder bevoksninger. I den udstrakte ådal langs Sønderå findes i den østlige del af fuglebeskyttelsesområdet enge, mose, sump og rørskov. Områderne, som er indrammet af ådalene, består af intensivt dyrkede landbrugsarealer..

3.2. Bidrag til sammenhængen i Natura 2000-netværket

I standarddatabladet er der ikke angivet sammenhænge med andre områder.

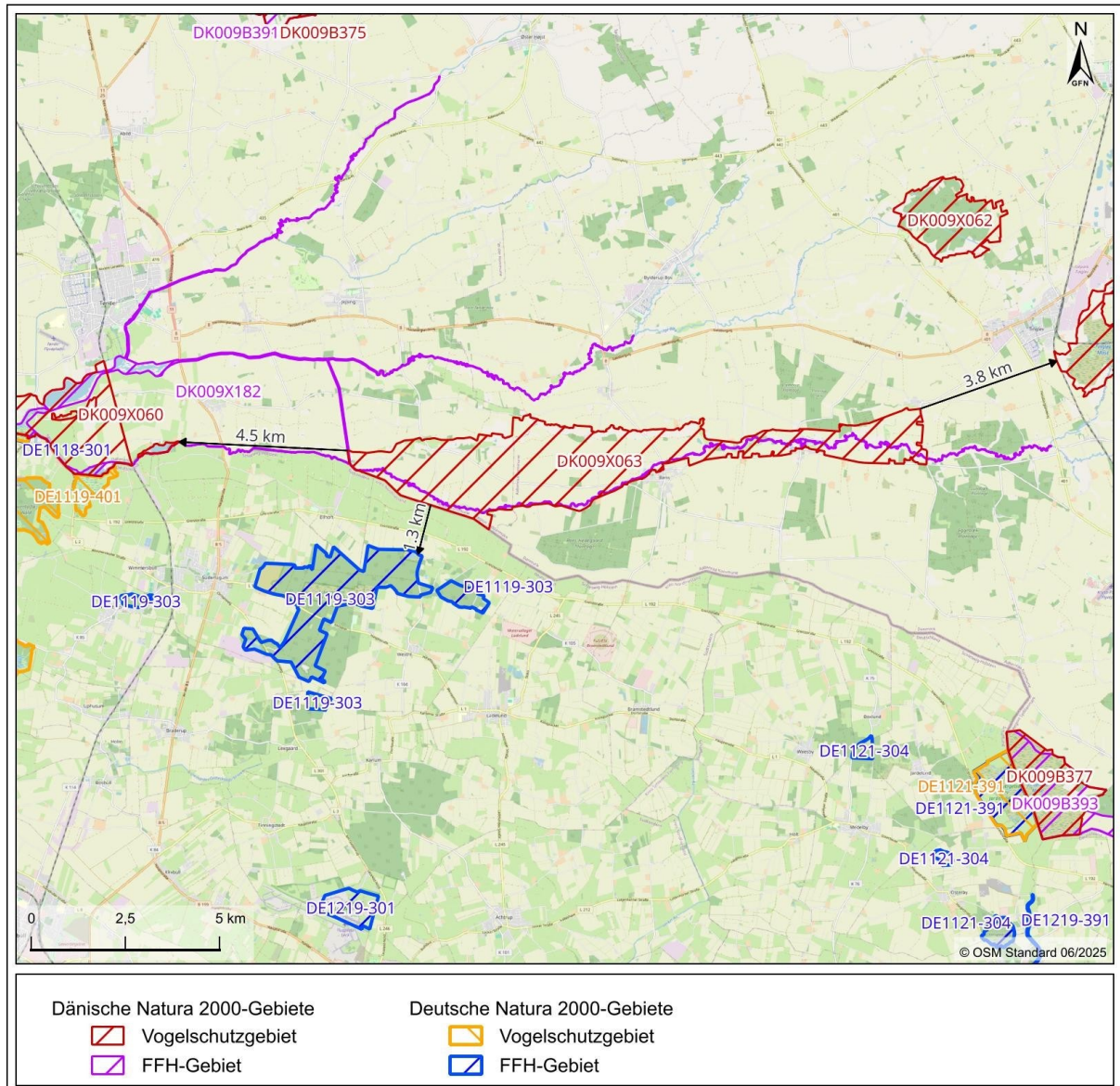
I en afstand på 3,8 km nordøst for fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ (DK 009X063) ligger det i alt 919 ha store fuglebeskyttelsesområde „Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose“ (DK 009X062), som er opdelt i to delområder (figur 3). Også her er rørdrum, rørhøg, hedehøg og rødrygget tornskade udpegningsarter (Naturstyrelsen 2015a).

Fuglebeskyttelsesområdet „Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen“ (DK 009X060) ligger i en afstand på ca. 4,5 km vest for fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ (figur 3). Begge fuglebeskyttelsesområder er en del af Natura 2000-området „Vadehavet“, som samlet er 151.158 ha stort og består af habitatområderne H78, H86, H90 og H239 samt SPA F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65, F63 og F67 (Miljøstyrelsen 2023). Arterne mosehornugle, rørdrum, sortterne, rørhøg, hedehøg og engsnarre er i fuglebeskyttelsesområdet „Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen“ (DK 009X060) ligeledes opført som målarter (Naturstyrelsen 2015b). Gennem habitatområdet „Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen“ (DK 009X182), som omfatter vandløbsforløbet af Sønderå i det dansk-tyske grænseområde, står fuglebeskyttelsesområdet „Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen“ (DK 009X060) i direkte forbindelse med fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“.

Omkring 1,3 km syd for fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ ligger det tyske habitatområde „Süderlügumer Binnendünen“ (DE1119-303). Det overordnede mål er bevarelsen af det arealmæssigt største indlands- og klitlandskab med tørre sandheder, tørre, magre og

børstgræsarealer, fugtige heder, moser, hedesøer og oligotrofe stillestående vande samt lyse skove.

På grund af områdernes geografiske nærhed, de delvist ensartede habitatstrukturer samt de arter, der er beskyttet i de tre fuglebeskyttelsesområder, må der antages funktionelle sammenhænge mellem områderne

Dänische Natura 200-Gebiete -Danske Natura 2000-områder; Vogelschutz – Fuglebeskyttelse; FFH Gebiet - Habitatområde (FFH-område); Deutsche Natura 200 Gebiete Tyske Natura 2000-områder; Vogelschutz FFH Gebiete- Fuglebeskyttelses- og habitatområder

Figur 3: Oversigt over øvrige fuglebeskyttelsesområder i omgivelserne omkring fuglebeskyttelsesområdet „Sönder Ådal“ (DK 009X063)

3.3. Standarddatenbogen und Erhaltungsgegenstand

Das VSch-Gebiet „Sønder Ådal“ wurde gemäß Standard-Datenbogen (2015) (Naturstyrelsen 2015c) und Natura 2000-Plan 2022-2027 (Miljøstyrelsen 2023) für folgende Brutvogelarten ausgewiesen:

Tabel 3: VSch-Gebiet „Sønder Ådal“, Vogelarten des Standarddatenbogens

Nævnte fuglearter	Population i området				Vurdering af området			
	Type	Størrelse		Enhed	Population	Bevaring	Isolation	Samlet
		Min	Max					
Mosehornugle (<i>Asio flammeus</i>)	r	0	0	par	C	C	C	C
Rørdrum (<i>Botaurus stellaris</i>)	r	0	0	par	C	B	C	C
Sortterne (<i>Chlidonias niger</i>)	r	0	0	par	C	C	B	C
Rørhøg (<i>Circus aeruginosus</i>)	r	1	1	par	C	B	C	B
Hedehøg (<i>Circus pygargus</i>)	r	0	3	par	B	B	B	B
Engsnarre (<i>Crex crex</i>)	r	2	7	par	B	B	C	B
Rødrygget tornskade (<i>Lanius collurio</i>)	r	1	2	par	D	k.A	k.A	k.A

Signaturforklaring: fed: arter i bilag I til fuglebeskyttelsesdirektivet; Type: r = yngle/reproduktion (reproducing), Population (relativ størrelse eller tæthed af populationen i området i forhold til den nationale population): A = 100 % $\geq p > 15$ %; B = 15 % $\geq p > 2$ %; C = 2 % $\geq p > 0$ %; Bevaring (bevaringsgrad af de for den pågældende art vigtige habitat-elementer samt muligheder for genopretning): A = fremragende bevaring; B = god bevaring; C = gennemsnitlig eller begrænset bevaringsstatus; Isolation (isoleringsgrad af den i dette område forekommende population i forhold til artens naturlige udbredelsesområde): A = population (næsten) isoleret; B = population ikke isoleret, men i udbredelsesområdets rand; C = population ikke isoleret, inden for det udvidede udbredelsesområde; Samlet (samlet vurdering af områdets værdi for bevarelsen af den pågældende art): A = fremragende værdi; B = god værdi; C = betydelig værdi.

I perioden 2004-2012 blev målarterne engsnarre, hedehøg, mosehornugle, rørdrum, rørhøg og sortterne optalt i fuglebeskyttelsesområdet som led i NOVANA-programmet (Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2014). I årene 2013-2019 blev der foretaget optælling af målarterne engsnarre, hedehøg, rørhøg, sortterne og rødrygget tornskade (Miljøstyrelsen 2021):

- **Rørdrum:** Bestanden af rørdrum blev senest overvåget i 2008. I fuglebeskyttelsesområdet forekom rørdrum ikke som ynglefugl.
- **Rørhøg:** Bestanden af rørhøg blev overvåget i 2017 og 2019 uden registreringer.
- **Hedehøg:** I 2009 blev der i alt registreret 3 ynglepar i området. I de foregående og efterfølgende år (2017 og 2019) forekom hedehøg ikke som ynglefugl.
- **Engsnarre:** Engsnarre blev senest registreret med 3 ynglepar i 2007. I de efterfølgende år (seneste kortlægning 2018) forekom arten ikke som ynglefugl. I 2004 blev der registreret 4 ynglepar og i 2005 7 ynglepar i området.
- **Sortterne:** Sortterne forekom ikke i beskyttelsesområdet ved de årlige registreringer fra 2006-2017 samt 2019.

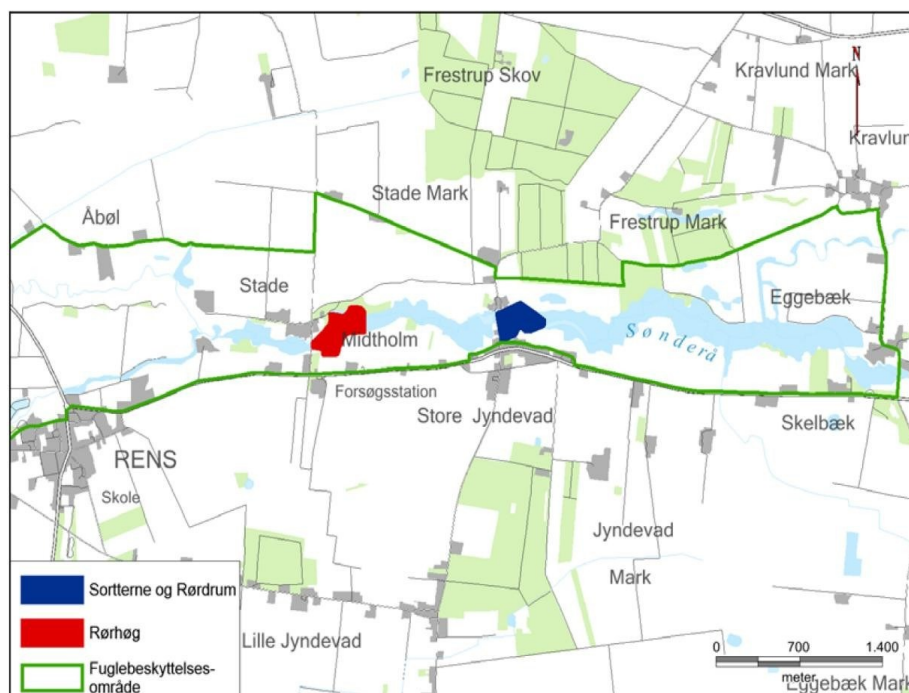
• **Mosehornugle:** Mosehornugle blev ikke registreret i fuglebeskyttelsesområdet ved kortlægningen i 2009.

• **Rødrygget tornskade:** Rødrygget tornskade blev i 2019 registreret med 7 ynglepar i beskyttelsesområdet.

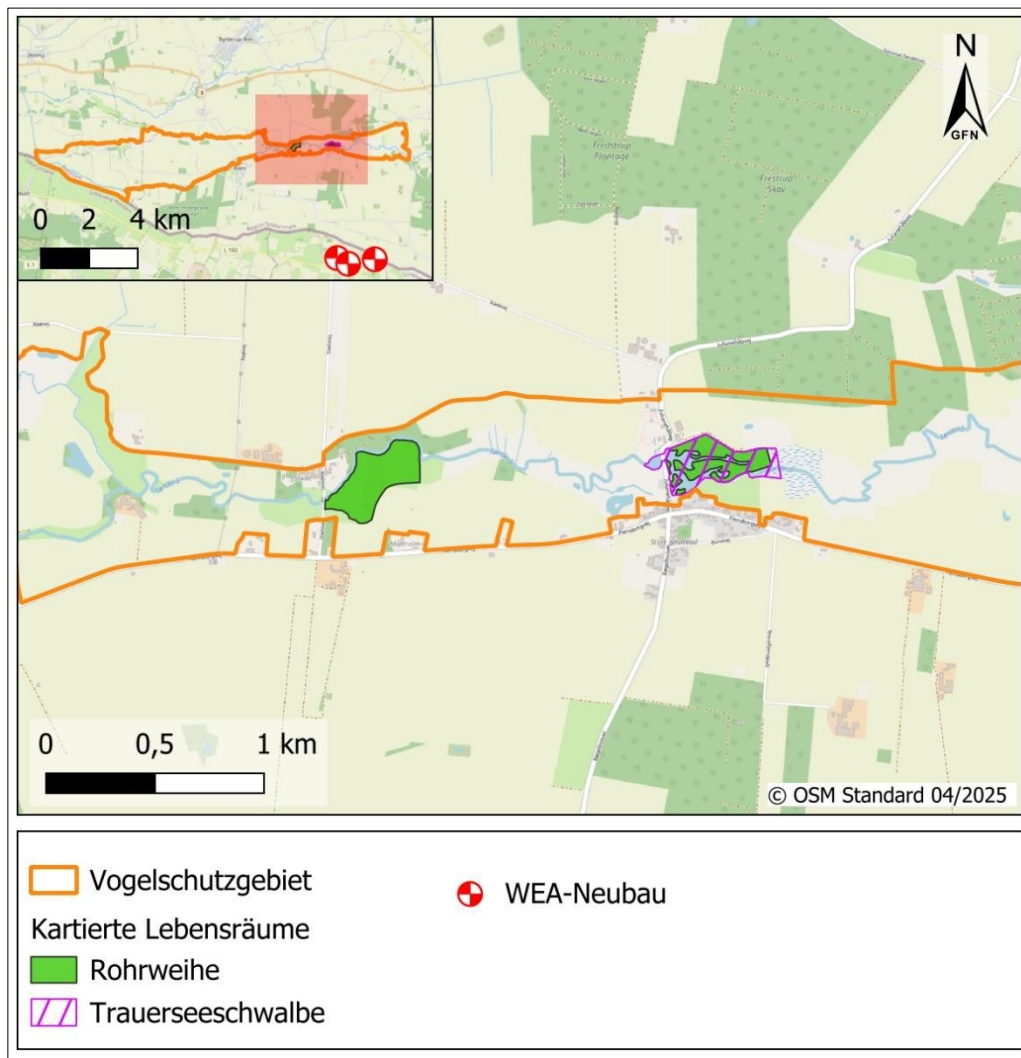
Inden for fuglebeskyttelsesområdet blev der kortlagt levesteder for arterne rørhøg og sortterne (Miljøstyrelsen 2021). I alt blev der registreret tre levesteder (to for rørhøg, ét for sortterne) i området (figur 5). De potentielle levesteder for rørhøg er i god tilstand og ligger langs Sønderå øst for Rens/Stade. Arten yngler især i mere fugtige områder med veludviklede rørskovs- og tagrørsbestande. De kortlagte levesteder i fuglebeskyttelsesområdet er dog relativt små og let tilgængelige for rovdyr. Den potentielle levestedslokalitet for sortterne er ligeledes i god tilstand og ligger langs Sønderå. Arten yngler i kolonier i nærheden af ferskvand. Placeringen af rederne sker i flydende bladvegetation i bredzonen. Det egnede levested ligger dog nær et område, som er belastet af trafik (Miljøstyrelsen 2021).

I basisanalysen 2016-2021 (Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2014) blev der kortlagt ét egnet levested for henholdsvis rørhøg, sortterne og rørdum (jf. figur 4). Der er således kommet et andet levested for rørhøg til, som overlapper med sortternens levested. En fremstilling af et egnet levested for rørdum fremgår ikke af den aktuelle rapport.

Levestederne for de øvrige arter blev ikke registreret. Ynglehabitaterne for de øvrige arter – engsnarre, hedeheg, rødrygget tornskade, mosehornugle – er ikke knyttet til bestemte levesteder i beskyttelsesområdet og har ikke en snæver ynglepladsbinding, idet ynglepladserne vælges på ny hvert år. Hedeheg kan yngle i de fugtige enge samt på landbrugsarealerne i beskyttelsesområdet. Rødrygget tornskade finder især et egnet levested i det halvåbne landskab i den østlige del af fuglebeskyttelsesområdet (øst for Stade). De øvrige arter finder især potentielt egnede levesteder i ådalene langs Sønderå.

Figur 4: Kortlagte potentielle levesteder i forbindelse med basisanalysen 2016-2021 for sortterne (Sortterne), rørdum (Rørdum) og rørhøg (Rørhøg) (Kilde: Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2014)

Vogelschutzgebiet Kartierte Lebensräume -Fuglebeskyttelsesområde kortlagte levesteder; Rohrweihe – Rørhøg; Trauerseeschwalbe – Sortterne; WEA-Neubau - Nye VEA
 Figur 5: Kortlagte potentielle levesteder for rørhøg og sortterne (Miljøstyrelsen 2021)

3.4. Bevaringsmål

3.4.1. Overordnede bevaringsmål for det samlede område nr. 89 „Vadehavet“

I Natura 2000-planen 2022-2027 (Miljøstyrelsen 2023) er der for Natura 2000-område nr. 89 „Vadehavet“, som omfatter fire habitatområder og ti EU-fuglebeskyttelsesområder (inkl. DK 009X063 „Sønder Ådal“), defineret følgende overordnede mål:

- Sikring af arealerne af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper samt øget sammenhæng mellem forekomsterne.
- Høj prioritering og bevarelse af de dynamiske naturtyper, som er typiske for området.
- Vadehavet skal bevares som et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for havpattedyr, fugle og fisk, som er knyttet til kystområder, herunder tidevandspåvirkede

strandenge og lavvandede havområder.en, einschließlich von Gezeiten beeinflussten Salzwiesen und flachen Meeresgebieten, verbunden sind.

- Fuglebeskyttelsesområderne med deres strandsøer og laguner (1150), ferskvandssøer og strandenge (1330) skal sikres som levesteder for ynglefugle såsom dværgterne, stor præstekrave, hættemåge, dværgterne, havterne, klyde, sortterne, almindelig ryle, rørdrum, skestork, rørhøg, hedehøg, plettet rørvagtel, brushane, mosehornugle, stor kobbersnepe, blåhals samt splitterne og fjordterne, som kun forekommer i få beskyttelsesområder i Danmark. Området udgør en stor del af de nationale levesteder for splitterne og klyde. Desuden sikres levesteder for trækfugle såsom bramgås, kortnæbbet gås, hjejle og pomeransfugl samt vandrefalk, som ligeledes kun forekommer i få beskyttelsesområder i Danmark.
- De marine naturtyper, som alle har en meget ugunstig bevaringsstatus, skal sikre en veludviklet fauna og bundvegetation. Dette gælder sandbanker (1110), estuarier (1130), mudder-, sand- og blandet vade uden vegetation (1140), laguner (1150), store lavvandede bugter og fjorde (1160) og rev (1170). Disse naturtyper er levesteder for spidsand, pibesvane, islandsk ryle, sandløber, sangsvane, grågås, gravand, krikand, ederfugl, stor kobbersnepe, pibeand, skeand og sortand samt strandskade, hvidbrystet præstekrave, hvidklire, gråand, sortklire, rødben, stor regnspove og dværgmåge, som kun forekommer i få beskyttelsesområder i Danmark.
- Forekomster af kvellervade (1310), spartina-bevoksninger (1320), strandenge (1330), forklitter (2110), hvide klitter (2120), grå klitter (2130), afkalkede klitter (2140), fugtige klitlavninger (2190), klitter med *Salix repens* (2170), skovklitter (2180), klitter med åbne græsarealer (2330), vandløb med vandplanter (3260) og blåtop-enge på kalkrig bund, tørv eller ler- og siltbund (6410) i Vadehavsområdet skal sikres, da de udgør en stor del af arealet med disse naturtyper på biogeografisk niveau. Nogle af disse områder er også levesteder for natravn og engsnarre. Die Lebensraumtypen kalkreiche Niedermoor (7230) und feuchte Heide (4010) haben einen sehr ungünstigen Erhaltungszustand, und artenreiche montane Borstgrasrasen (6230) ist in der EU prioritär. Diese Lebensraumtypen werden daher im Gebiet hoch priorisiert, ihre Fläche wird vergrößert und es wird für eine Verbindung zwischen fragmentierten Vorkommen gesorgt.
- Naturtyperne rigkær (7230) og våd hede (4010) har en meget ugunstig bevaringsstatus, og artsrige montane børstgræsarealer (6230) er prioriteret i EU. Disse naturtyper prioriteres derfor højt i området, deres areal skal øges, og der skal skabes sammenhæng mellem fragmenterede forekomster.
- Sikring af arealet af tør hede (4030) og tør sandhede med *Empetrum nigrum* (2320), da disse naturtyper har en stærkt ugunstig bevaringsstatus. Tør sandhede med *Empetrum nigrum* har desuden en særlig betydning i Danmark.

- Sikring af vandløbsstrækningernes funktion som levested for de fiskearter, som ligger til grund for udpegningen af området, især snæbel, som er en prioriteret art i EU. Forbedrede forhold for snæbel prioriteres før genopretning af optimale hydrologiske forhold for de fugtige naturtyper.
- Spættet sæl og dens levesteder prioriteres højt, og beskyttelsen styrkes, da arten har en stærkt ugunstig bevaringsstatus.
- Områdets økologiske integritet sikres gennem en for naturtyperne passende hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning samt gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- Den økologiske integritet sikres endvidere gennem god vandkvalitet ved at reducere tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

3.4.2. Mål for fuglearter

Bevaringsmålene for fuglearter er baseret på grupperinger af fuglearter. Tabel 4 giver et overblik over, hvilke fuglearter de forskellige grupperinger indeholder.

Ynglefugle

- Sikring af levesteder for kolonirugende fugle (gruppering jf. tabel 4 og Miljøstyrelsen (Miljøstyrelsen 2023)). Arealernes størrelse og tilstand skal bevares eller forbedres. Mindst 75 % af arealet skal opretholdes i bevaringsstatus I og II.
- Sikring af levesteder for arter knyttet til åbent land, sump og rørskov (gruppering jf. tabel 4). Arealernes størrelse og tilstand skal bevares eller forbedres. Levesteder med bevaringsstatus III-V bør forbedres til I og II, hvis de naturlige forhold tillader det.
- For fuglearter uden angivet gruppering (jf. tabel 4) er sikring og forøgelse af bestanden på nationalt niveau forudsat. Fuglebeskyttelsesområdet skal bidrage hertil. Deres levesteder og deres arealstørrelse skal bevares eller forbedres.

Raste- og trækfugle

- For raste- og trækfugle med nationalt eller internationalt betydende bestande i fuglebeskyttelsesområdet skal raste- og sovepladser sikres og forbedres. Det skal sikres, at der også fremover kan forekomme betydende bestande.
- For raste- og trækfugle uden nationalt eller internationalt betydende bestande i fuglebeskyttelsesområdet skal fældnings-, raste- og sovepladser sikres og forbedres.

Tabel 4: Gruppering af de udpegede ynglefugle i beskyttelsesområde

Gruppering jf. Natura 2000-plan 2022-2027	uglenavn	Fuglenummer
---	----------	-------------

Sump- og rørskovsfugl	Rørhøg	A081
Sump- og rørskovsfugl	Rørdrum	A021
Sump- og rørskovsfugl	Sortterne	A197
Ynglefugl uden system til vurdering af bevaringsstatus	Engsnarre	A122
Ynglefugl uden system til vurdering af bevaringsstatus	Hedehøg	A084
Ynglefugl uden system til vurdering af bevaringsstatus	Mosehornugle	A222
Ynglefugl uden system til vurdering af bevaringsstatus	Rødrygget tornskade	A338

3.5. Konsekvensprognose

3.5.1. Påvirkninger af overordnede bevaringsmål for Natura 2000-området

„Vadehavet“ (Wattenmeer)

Det planlagte nybyggeriprojekt indebærer ingen indgreb i arealer inden for Vadehavsområdet og overholder en afstand på mindst 4,1 km til delområdet DK 009X063 „Sønder Ådal“. Dermed forventes der heller ikke, selv ved påvirkningsfaktorer med relativt stor rækkevidde såsom silhuetvirkning og skyggekast (jf. tabel 2) fra de nye VEA, nogen væsentlige påvirkninger af de overordnede bevaringsmål med relation til delområdet.

Vurdering: ingen påvirkning

3.5.2. Påvirkninger af mål for fuglearter

De fastsatte mål for fuglearter er opdelt i mål for ynglefugle og raste- samt trækfugle (se kap. 3.4.2). Da der for fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ udelukkende er angivet ynglefuglearter som udpegningsgrundlag, er det alene målene for ynglefugle, der er relevante for denne vurdering.

Bevaringsmål for ynglefugle vedrører bevarelsen af deres levesteder samt eventuelt en forbedring af disse (se kap. 3.4.2). I forbindelse med det planlagte nybyggeriprojekt sker der ingen indgreb i arealer inden for fuglebeskyttelsesområdet, hvorfor der ikke sker tab af levesteder inden for fuglebeskyttelsesområdet. Det samme gælder for ynglefuglepopulationer, som eventuelt anvender tilstødende arealer uden for beskyttelsesområdet, da der også her fortsat opretholdes en tilstrækkelig afstand.

Ifølge kortlægningen af levesteder findes egnede/særlige levesteder for ynglefuglearterne sortterne, rørhøg og rørdrum i en afstand på mindst 4,5 km fra det planlagte projekt (Miljøstyrelsen 2021; Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2014).

Selv påvirkningsfaktorer med relativt stor rækkevidde i forhold til andre påvirkningsfaktorer (støjemission, silhuetvirkning og skyggekast) påvirker ikke nærområdet omkring fuglebeskyttelsesområdet.

Det planlagte nybyggeriprojekt medfører ingen væsentlige påvirkninger af de fastsatte mål for ynglefuglepopulationer.

Vurdering: ingen påvirkning

3.5.3. Påvirkninger af målarter

Forekomsterne af følgende arter skal tages i betragtning (jf. kap. 3.3):

Tabel 5: Ynglefuglearter, der skal tages i betragtning

Nævnte ynglefuglearter	
Mosehornugle	<i>Asio flammeus</i>
Rørdrum	<i>Botaurus stellaris</i>
Sortterne	<i>Chlidonias niger</i>
Rørhøg	<i>Circus aeruginosus</i>
Hedehøg	<i>Circus pygargus</i>
Engsnarre	<i>Crex crex</i>
Rødrygget tornskade	<i>Lanius collurio</i>

Fed: Arter i bilag I til fuglebeskyttelsesdirektivet; alle andre arter er relevante i henhold til artikel 4, stk. 2 i fuglebeskyttelsesdirektivet

Anlægsbetingede påvirkninger

Ved etablering og drift af VEA tages der ikke arealer (heller ikke i forbindelse med anlægsarbejder) direkte i brug inden for fuglebeskyttelsesområdet. Også adgangsveje og teknisk tilslutning vil blive etableret uden for beskyttelsesområdet. Med hensyn til afstanden på 4,1 km mellem de nye placeringer og beskyttelsesområdets grænse kan en anlægsbetinget påvirkning (f.eks. gennem derfra udgående emissioner af støj, lys eller bevægelige silhuetter) af ynglefugle med sikkerhed udelukkes (jf. rækkevidden af påvirkningsfaktorer i kap. 2.3).

Vurdering: ingen påvirkning

Anlægs- og driftsbetingede påvirkninger af de for beskyttelsesområdet relevante ynglefuglearter beskrives i det følgende for hver art enkeltvis.

En potentiel levestedslokalitet for rørdrum er kun kortlagt i de foregående undersøgelser for rapportperioden 2016-2021 (Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2014), hvor levestedet ligger mindst 4,5 km fra nærmeste nye VEA. For rørdrum må der på grund af artens skjulte levevis i rørskov, dens overvejende jordbundne bevægelse og flade, sjældne flyvninger også antages en lav kollisionsrisiko (Glutz von Blotzheim et al. 1987). Væsentlige påvirkninger af arten og dens levesteder kan på grund af afstandene udelukkes.

Rørhøg har en tæt tilknytning til rørskovs- og tagrørsbestande. Potentielle levesteder for rørhøg ligger mindst 4,5 km fra nærmeste nye VEA (Miljøstyrelsen 2021). Ved VEA med frihøjder større end 30 m (her mindst 40 m) foreligger der for rørhøg som udgangspunkt ingen kollisionsrisiko inden for de artspecifikke undersøgelsesområder (op til 2.500 m) i henhold til bilag 1 BNatSchG. Da de potentielle levesteder ligger i tilstrækkelig afstand fra projektet, kan påvirkninger af arten og dens levesteder udelukkes.

Det samme gælder for engsnarre. På grund af den tætte habitatbinding i yngletiden, den udprægede jordnære levevis og de oftest korte flyvninger må der også for denne art antages en lav eksponering for risiko (Bauer et al. 2005; Glutz von Blotzheim 2001; Limbrunner et al. 2007). For engsnarre er der dokumenteret en undvigelsesafstand i forhold til VEA på 500 m (LAG VSW 2015). Som habitater er især de fugtigere, engprægede områder langs Sønderå, væk fra bebyggelse, af betydning for arten. På grund af afstanden til de potentielle yngle- og fourageringshabitater kan væsentlige påvirkninger af arten udelukkes.

Rødrygget tornskade anses på grund af sin overvejende busk- og jordnære levevis (Glutz von Blotzheim og Bauer 1994) for at have en forholdsvis lav kollisionsrisiko. Væsentlige påvirkninger fra projektet kan udelukkes på grund af artens generelle lave følsomhed over for projektets påvirkningsfaktorer. Projektet står heller ikke i vejen for bevarelsen eller forbedringen af rødrygget tornskades levesteder på grund af afstanden.

Hedehøg har sine oprindelige ynglehabitater i lavmoser med rørskov og fugtige enge. I dag findes yngleforekomster ofte i marker med vinterkorn (Koop og Berndt 2014). Arten vælger hvert år en ny redeplads afhængigt af den dyrkede afgrøde. På grund af de normalt jordnære flyvebevægelser anses hedehøg ifølge bilag 1 BNatSchG kun for kollisionsudsat ved frihøjder under 30 m (dog altid i nærområdet på 400 m). Da projektet omfatter anlægstyper med en frihøjde på mindst 40 m, og projektet ligger uden for det udvidede undersøgelsesområde på 2,5 km omkring en mulig yngleplads i nærheden af beskyttelsesområdet, kan en væsentlig påvirkning af bestanden gennem øget kollisionsrisiko udelukkes. På grund af afstanden til projektet opstår der heller ingen påvirkning af artens levesteder i beskyttelsesområdet.

Yngleforekomster af mosehornugle i Schleswig-Holstein er for størstedelens vedkommende begrænset til marskområder og brede ådale (Mitschke og Koop 2019). I ynglefugleatlas III fra Dansk Ornitologisk Forening (DOF) er der ikke registreret forekomster af mosehornugle i det sydlige Danmark. Forekomsterne i Danmark er overvejende fordelt langs kystområderne (Vikstrøm og Moshøj 2020). Mosehornugle benytter især vidtstrakte og åbne landskaber med lav og dækkende vegetation. Til ynglehabitater hører i kystnære områder især klitter, strandenge og heder og i indlandet moser, ekstensivt fugtigt græsland, højstaudevegetation og brakarealer (Bauer et al. 2005; Koop og Berndt 2014; Mitschke og Koop 2019). I beskyttelsesområdet er for mosehornugle især de brede bredzoner og sumpede arealer langs Sønderå øst for Stade samt langs Gammelå i strækningen mellem Rens og Stade fremhævet som potentielle levesteder (mindst 4 km afstand). Det artspecifikke nærområde er ifølge bilag 1 BNatSchG 500 m, det centrale undersøgelsesområde 1.000 m og det udvidede undersøgelsesområde 2.500 m. Det planlagte projekt medfører derfor ikke en forhøjet kollisionsrisiko for arten. På grund af afstanden mellem projektet og mosehornuglens levesteder i beskyttelsesområdet opstår der heller ingen påvirkninger. Projektet er heller ikke

til hinder for sikring eller forbedring af mosehornuglens levesteder. Væsentlige påvirkninger af bevaringsmålene kan derfor udelukkes.

Sortterne er med sine ynglehabitater stærkt knyttet til vand. Der er kortlagt potentielle levesteder i mindst 4,5 km afstand fra det planlagte projekt (jf. kap. 3.3). Derudover blev der i en afstand på ca. 5,4 km i 2015 etableret et 1 ha stort vådområde med en sø, som skal fungere som potentiel levested for sortterne inden for beskyttelsesområdet (Aabenraa Kommune og Tønder Kommune 2017). Handleplanen 2022-2027 angiver ingen yderligere tiltag for sortterne i dette beskyttelsesområde (Esbjerg Kommune et al. 2024). Arten er hidtil ikke registreret i fuglebeskyttelsesområdet, men ved potentielle forekomster må vandløbet Sønderå især fremhæves som fourageringshabitat og flyvekorridor. Syd for beskyttelsesområdets grænse i retning mod projektet findes der ingen særlig egnethed for arten på grund af landbrugsdrift og manglende vandområder med rig fødetilgængelighed. En påvirkning af redeområdet eller af forbedringen af levestederne kan på grund af en afstand på mindst 4,1 km til beskyttelsesområdets grænse, henholdsvis mindst 4,5 km til det kortlagte potentielle ynglehabitat og 5,4 km til det nyetablerede habitat inden for beskyttelsesområdet udelukkes. For sortterne kan væsentlige påvirkninger derfor udelukkes.

Vurdering: ingen påvirkning

3.5.4. Påvirkninger af sammenhængen i Natura 2000-netværket

Påvirkninger af sammenhængen i Natura 2000-netværket vedrører især flyveforbindelser mellem de enkelte dellevesteder for fugle inden for beskyttelsesområderne samt fødesøgningsområder uden for beskyttelsesområderne og mellem øvrige beskyttelsesområder. Fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ (DK 009X063) er en del af Natura 2000-området „Vadehavet“ (det danske Vadehav) og ligger i tæt geografisk sammenhæng med andre europæiske beskyttelsesområder. Særligt via vandløbet Sønderå (habitatområde), som forbinder fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ med fuglebeskyttelsesområdet „Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen“ mod vest, er der mulighed for flyveforbindelser mellem beskyttelsesområderne. Væsentlige påvirkninger af sammenhængen i Natura 2000-netværket kan udelukkes på grund af afstanden mellem de planlagte VEA og beskyttelsesområderne samt projektets placering uden for områder med betydelige udvekslingsbevægelser mellem beskyttelsesområderne.

3.6. Konklusion

For det planlagte nybyggeriprojekt kan væsentlige påvirkninger af fuglebeskyttelsesområdet „Sønder Ådal“ (DK 009X063) samt af sammenhængen i Natura 2000-området udelukkes. Der gennemføres ikke en nærmere konsekvensvurdering i henhold til § 34 BNatSchG.

4. Kildeliste

- Aabenraa Kommune und Tønder Kommune (2017): Natura 2000-handleplan 2016–2021, Sønder Ådal.
- Bauer, H.-G., E. Bezzel und W. Fiedler (2005): Das Kompendium der Vögel Mitteleuropas. Alles über Biologie, Gefährdung und Schutz. Wiebelsheim.
- Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Haderslev Kommune, Aabenraa Kommune, Tønder Kommune und Miljøstyrelsen (2024): Natura 2000-handleplan 2022-2027 for Vadehavet.
- Glutz von Blotzheim, U. N. (Hrsg.) (2001): Handbuch der Vögel Mitteleuropas – Band 5: galliformes - Gruiformes (Hühner-, rallen und Kranichvögel). Wiesbaden.
- Glutz von Blotzheim, U. N. und K. M. Bauer (²1994): Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 9. Columbiformes – Piciformes. Wiesbaden.
- Glutz von Blotzheim, U. N., K. M. Bauer und G. Niethammer (²1987): Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 1, Graviiformes, Phoenicopteriformes. Wiesbaden.
- Koop, B. und R. K. Berndt (2014): Zweiter Brutvogelatlas. Vogelwelt Schleswig-Holsteins, Band 7. Neumünster/Hamburg.
- LAG VSW (2015): Abstandsempfehlungen für Windenergieanlagen zu bedeutsamen Vogellebensräumen sowie Brutplätzen ausgewählter Vogelarten in der Überarbeitung vom 15. April 2015.
- Limbrunner, A., E. Bezzel, K. Richarz und D. Singer (2007): Enzyklopädie der Brutvögel Europas. Stuttgart.
- MIKWS (2025): 2. Entwurf Landesverordnung zur Teilfortschreibung des Landesentwicklungsplans (LEP) Schleswig-Holstein zum Thema Windenergie an Land.
- MIKWS (2024): Entwurf Landesverordnung zur Teilfortschreibung des Landesentwicklungsplans (LEP) Schleswig-Holstein zum Thema Windenergie an Land.
- Miljøstyrelsen (2023): Natura 2000-plan 2022-2027 Vadehavet.
- Miljøstyrelsen (2021): Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 Vadehavet.
- Mitschke, A. und B. Koop (2019): Untersuchungen zu den verbreitet auftretenden Vogelarten des Anhangs I der EU-Vogelschutzrichtlinie in Schleswig-Holstein – Sumpfohreule, Sperbergrasmücke, Blaukehlchen. Gutachten zu Anhang-I-Arten für das MELUND. Kiel.

Naturstyrelsen (2015a): Standard-Datenbogen für das SPA DK009X062 „Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose“.

Naturstyrelsen (2015b): Standard-Datenbogen für das SPA DK009X060 „Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen“.

Naturstyrelsen (2015c): Standard-Datenbogen für das SPA DK009X063 „Sønder Ådal“.

Quellenverzeichnis

Naturstyrelsen, Miljøministeriet (2014): Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Sønder Ådal, Natura 2000-område nr. 101, Fuglebeskyttelsesområde F63.

Vikstrøm, T. und C. M. Moshøj (2020): Fugleatlas: De danske ynglefugles udbredelse 2014-2017.

Die Übersetzung dieses Dokuments wurde mithilfe der KI-gestützten Übersetzungssoftware ChatGPT der OpenAI, San Francisco, USA, erstellt. Es wurde größtmögliche Sorgfalt auf Genauigkeit und Lesbarkeit gelegt. Für rechtlich verbindliche Auslegungen ist ausschließlich der deutsche Originaltext maßgeblich.

Oversættelsen af dette dokument er foretaget ved hjælp af det KI-baserede oversættelsesprogram ChatGPT fra OpenAI, San Francisco, USA. Der er udvist størst mulig omhu med hensyn til nøjagtighed og læsbarhed. For juridisk bindende fortolkninger er udelukkende den tyske originaltekst gældende.